

Versiune anonimată

Traducere

C-583/23 - 1

Cauza C-583/23 [Delda]ⁱ

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

22 septembrie 2023

Instanța de trimitere:

Cour de cassation – Chambre criminelle (Franța)

Data deciziei de trimitere:

19 septembrie 2023

Reclamantă:

AK

Pârât:

Ministère public

[omissis]

[omissis]

19 SEPTEMBRIE 2023

[omissis]

[omissis]

**HOTĂRÂREA COUR DE CASSATION, CHAMBRE CRIMINELLE [CURTEA
DE CASAȚIE, SECȚIA PENALĂ]**

DIN 19 SEPTEMBRIE 2023

AK a formulat recurs împotriva hotărârii chambre de l’instruction de la cour d’appel de Paris [Camera de Instrucție a Curții de Apel din Paris, Franța],

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

[*omissis*] la data de 20 aprilie 2022, care, în procedura de executare a unui ordin european de anchetă emis de autoritățile spaniole, a soluționat cererea sa de anulare a unor acte de procedură.

[*omissis*]

Chambre criminelles de la Cour de cassation, [*omissis*] a pronunțat prezenta hotărâre.

Situația de fapt și procedura

- 1 Din hotărârea atacată și din actele de procedură rezultă următoarele.
- 2 La 1 martie 2021, autoritățile judiciare spaniole au emis un ordin european de anchetă având ca destinatar autoritățile franceze, prin care solicitau notificarea către AK, deținută în Franța pentru executarea unei pedepse, a unei decizii de inculpare emise la 30 septembrie 2009 de Tribunalul Central de Instrucție din Madrid, pentru ca aceasta să poată, în prezența avocatului său, „să își justifice poziția cu privire la faptele în cauză”.
- 3 La 19 iulie 2021, judecătorul de instrucție a notificat părții interesate, prin proces-verbal, în prezența avocatului său, decizia de inculpare menționată, i-a înmănat acesteia, precum și avocatului său, o copie a deciziei respective în limba spaniolă și i-a luat declarații.
- 4 La 20 iulie 2021, AK a depus o cerere de anulare a acestei audieri la chambre de l’instruction.

Examinarea motivului

Cu privire la primul aspect al motivului

Prezentarea motivului

- 5 Prin acest motiv se critică hotărârea atacată în măsura în care prin aceasta s-a constatat că nu este necesară anularea procesului-verbal de audiere judiciară în executarea unei cereri de asistență judiciară internațională în materie penală din data de 19 iulie 2021, în condițiile în care:

„1°/ notificarea unei decizii de inculpare prin care se dispune arestarea preventivă și depunerea unei cauțiuni în termen de 24 de ore de la notificarea acesteia, sub sancțiunea sechestrării bunurilor persoanei acuzate până la concurența sumei respective, în măsura în care nu constituie efectuare de investigații cu scopul obținerii unor elemente de probă referitoare la o infracțiune, nu poate fi solicitată în cadrul unui ordin european de anchetă; aceasta nu poate fi solicitată nici măcar în ipoteza în care autoritățile statului emitent solicită, de asemenea, ca persoana să

poată prezenta observații cu privire la faptele menționate în decizia astfel notificată; prin faptul că a statuat în sens contrar, chambre de l'instruction a încălcat articolul 1 din Directiva 2014/41/UE și articolul 694-16 din Codul de procedură penală.”

Răspunsul Curții

- 6 Pentru a înlătura motivul de nulitate potrivit căruia cererea autorităților spaniole nu intră în sfera de aplicare a ordinelor europene de anchetă, definită la articolul 694-16 din Codul de procedură penală, hotărârea atacată precizează printre altele că autoritățile spaniole au solicitat nu numai ca decizia de inculpare să îi fie comunicată lui AK, ci și ca aceasta să poată „să își justifice poziția cu privire la faptele în cauză”.
- 7 Instanța adaugă, pe de o parte, că la rubrica „Motivele emiterii ordinului european de anchetă” se precizează că actele solicitate se înscriu „în cadrul verificării săvârșirii faptelor cu toate circumstanțele care pot influența calificarea acestora și vinovăția autorilor” și, pe de altă parte, că, deși nu au bifat căsuța „audiere a unui suspect sau a unei persoane față de care se efectuează urmărirea penală”, în formularul corespunzător, autoritățile spaniole au solicitat în mod clar ca judecătorul de instrucție francez să îi ia lui AK, prin proces-verbal, declarații cu privire la faptele de a căror săvârșire este suspectată.
- 8 Aceasta concluzionează că, prin faptul că au cerut ca partea interesată să își expună poziția cu privire la fapte, în prezența avocatului său și cu respectarea dreptului la apărare, autoritățile spaniole au solicitat astfel efectuarea de investigații în vederea obținerii unor elemente de probă referitoare la o infracțiune.
- 9 În conformitate cu articolul 1 din Directiva 2014/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind ordinul european de anchetă în materie penală, un asemenea act reprezintă o decizie judiciară emisă sau validată de o autoritate judiciară a unui stat membru (denumit în continuare „statul emitent”) pentru a pune în aplicare una sau mai multe măsuri de investigare specifice într-un alt stat membru (denumit în continuare „statul executant”) în vederea obținerii de probe în conformitate cu această directivă.
- 10 Articolul 3 din directivă prevede că ordinul european de anchetă include orice măsură de investigare cu excepția instituirii unei echipe comune de anchetă și strângerii de probe în cadrul unei echipe comune de anchetă.
- 11 Directiva menționată mai sus a fost transpusă prin articolul 694-15 și următoarele din Codul de procedură penală, articolul 694-16 din codul menționat definind ordinul european de anchetă ca fiind o decizie judiciară emisă de un stat membru, denumit stat emitent, prin care se solicită altui stat membru, denumit stat executant, prin utilizarea unor formulare comune tuturor statelor, să efectueze investigații pe teritoriul său, într-un anumit termen, în vederea obținerii unor elemente de probă referitoare la o infracțiune sau a comunicării unor elemente de probă aflate deja în posesia sa.

- 12 Reclamanta arată că, în conformitate cu ordinul european de anchetă contestat, autoritățile spaniole solicitau notificarea către AK a unei decizii de inculpare prin care se dispunea arestarea preventivă și depunerea unei cauțiuni în valoare de 30 000 de euro de către partea interesată, în termen de 24 de ore de la notificarea acesteia, sub sancțiunea sechestrării bunurilor sale până la concurența sumei respective, autoritățile menționate adăugând că, în urma acestei notificări, AK putea, în prezența avocatului său, „să își justifice poziția cu privire la faptele menționate în decizia de inculpare”.
- 13 Aceasta susține că emiterea unui ordin european de anchetă nu poate avea ca obiect „comunicarea acuzațiilor reținute și notificarea sesizării unei instanțe de judecată”, întrucât o astfel de notificare intră sub incidența altor instrumente de cooperare, în special a articolului 696-44 din Codul de procedură penală.
- 14 Avocatul general al Cour de cassation consideră, pe de altă parte, că ordinul european de anchetă, care, în speță, conține măsuri de investigare referitoare în mod indisociabil la notificarea deciziei de inculpare a lui AK și la înregistrarea observațiilor acesteia de către un magistrat în prezența unui avocat, pentru a se respecta dreptul la apărare, constituie efectuarea de investigații în vederea obținerii unor elemente de probă referitoare la o infracțiune.
- 15 Până în prezent, Curtea de Justiție a Uniunii Europene nu s-a pronunțat niciodată cu privire la domeniul de aplicare material al ordinului european de anchetă și, în special, cu privire la aspectul dacă acesta include sau nu notificarea unui act de inculpare care cuprinde un ordin de încarcerare și un ordin de depunere a unei cauțiuni.
- 16 Nu pare posibil să se considere că aplicarea corectă a dreptului Uniunii se impune într-un mod atât de evident încât să nu lase loc niciunei îndoieli rezonabile. Prin urmare, este necesar să se transmită următoarea întrebare preliminară.

PENTRU ACESTE MOTIVE, Cour:

ADRESEAZĂ Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarea întrebare preliminară:

Articolele 1 și 3 din Directiva 2014/41 trebuie interpretate în sensul că permit autorității judiciare dintr-un stat membru să emită sau să valideze un ordin european de anchetă prin care se urmărește, pe de o parte, să se notifice persoanei acuzate o decizie de inculpare care cuprinde, în plus, un ordin de încarcerare și de depunere a unei cauțiuni și, pe de altă parte, ca aceasta să fie audiată pentru a putea face, în prezența avocatului său, orice observații utile cu privire la faptele enunțate în decizia menționată?

[omissis]